

Petr Svoboda,

ryjec, ozdobník a emailleur v Praze, Bartolomějská ul. č. 309-I.
dodavatel klubu českých turistů a české ústřední jednoty velocipedistů
v Praze, jakož i mnohých klubů v Čechách, na Moravě a ve Slezsku.
Zhotovuje odznaky turistické, cyklistické a sokolské v emaili buď
dle návrhů vlastních aneb jemu podaných, vkusně a v cenách nej-
levnějších.

J. & O. Wondráček,

obchod s turistickými potřebami

v Praze

na Malém náměstí číslo 459-I.,

doporučuje

své levné

turistické košile, vlněná lýtka (štuci), kamaše,
pásy, klobouky, čepice, hole, torby, ruksaky,
haleny, plaidy a pod.

Humpolecké lodny

na obleky turistické a lovecké, jakož i jemné modní
látky anglické a brněnské doporučuje v největším vý-
běru a levných cenách při dobré jakosti obchodní dům

J. Novák,

Praha, Vodičkova ulice, jediné „u Štajgrů“,
Kolín, Rubešova ulice.

== Vzorky na požádání franko. ==

Tiskem J. Otty v Praze. — Nákladem českého odboru slov. alpského družstva.

ALPSKÝ VĚSTNIK

Orgán českého odboru slovinského
alpského družstva.

Č. 10. * KVĚTEN. * R. I.

Episoda z Kepy v Karavankách.

Napsal prof. Dr. K. Chodounský.

Soudruzi turisté, vy zajisté znáte onen příjemný pocit, když po celo-
roční práci octnete se prvý den daleko v tišinách horských; proto ne-
budu líčiti naši náladu, když jsme za krásného červencového dne kráčeli
od Běláku k Zile a dále stinným lesem k Blaškému jezeru, nad nímž se
vypíná v štíhlých formách Kepa (Mittagskogel 2144 m) z lesnatého mnoho-
tvárného řetězu Karavaneck.

Na ostrově jezerním jsme posvačili a po osvěžující koupeli převezl
nás člun k patě horstva. Svátý mír vládí všude a večerní slunce hřálo
mírným dechem stráně, po nichž jsme vystupovali k Ločanům (Latschach)
na nocleh.

Byli jsme sice v oblasti čistě slovanské, ale v Korutanech, kde hluboko
do našeho masa zafala spára germanisace, jako ve většině obcí i zde
v malé vesnici v klínu hor položené, stranou všeho ruchu nečuje dle ze-
vního rázu chodec, že jest mezi svými. Škola má nápis „Volkschule“
(v celém Korutansku se 130.000 Slovinci jsou pouze dvě národní školy
slovinské!), kupec „Handlung“, jest zde pouze „Gasthaus“ — ba i obecní
tabulka jest výlučně německá — a přec zde není Němců vůbec! —

Znali jsme bédné poměry národní v Korutanech z dřívějších potulek
našich, avšak poznali jsme také, že se lid na mnohém místě probouzí,
i doufáme v budoucnost jeho, neochabne-li počínající organizace. Leč dnes
nemíníme se obíratí otázkou národní; ponecháme si ji k příležitosti jiné.

Časně z rána druhého dne dali jsme se vesele na pochod znamenitou stezkou vzhůru ku Kepě za dokonalé pohody. Hned za Ločany vstoupíš v lesy, které nepřetržitým pásmem pokrývají veškeré boky horstva. Sluneční paprsky draly se mezerami větvoví smrkového i bukového, dopadajíce do kališků květů a na listy bujného podrostu, na nichž se třpytily nesčíslné kapky rosné. Svěží vánek províval stráněmi a pochod šel křepece stále výše — tak že jsme již o 10. hodině stanuli před Bertinou chatou ve výši 1700 m. Úmysl náš byl ihned vystoupiti na štít Kepy a odpáldne sestoupiti na jih k Sávi do Mojstrány. Objednavše oběd dali jsme se na cestu a došli jsme až k samému skalnatému temenu hory, které se krylo v hustém mraku. Tábor prozatím rozbit ve skalním sedlisku ozářeném sluncem, odkud jsme shlíželi do propastí a dolin, k jezerům a dědinám i dále po pásmech horských, k ledovým štítům Tur na severu a majestátné skupině Triglavu na jihu, po níž se honily mraky.

Poprvé po dlouhém roce zase na vyšínách — v posvátném míru s jubilující duší a srdcem, naplněným blahem. Co na tom, že mraky s Kepy se nehýbaly — počkáme do zítřka, v horách jsme páni — nic nás nenutí ke spěchu!

K večeru vrátili jsme se do chaty, a radostná nálada se zvýšila, když jsme seznali, že jsme tu sami hosté — úzký rodinný kruh. Jak jsme se těšili na první důvěrně veselý večer v útulné jizbě při číši čaje po večeři. A zasvětili jsme jej na zápraží před chatou za počínajícího západu slunce písní českou a slovinskou. Hospodyně Slovinka zářila i svěřila se nám, že rozumí česky — naučila se našemu jazyku ve Vídni.

Tu náhle zalehne nám v uši daleké zavýsknutí. Turisté? Hospodyně vyšla na zápraží a mínila, že to bude asi bratr její, salašník, a zahoukla v dolinu. — Trapný okamžik nejistoty — a již se ozval v odpověď „jodl“ — nebylo pochybnosti, že se blíží turisté. Naděje na důvěrný večer přehla, nikoliv však naděje, že přibude veselý druh sdělný, příjemný, kterého vtělíme jako sedmého v kroužek rodinný. Netrpělivě zhlížíme k lesu, z něhož stezka k nám vycházela... i vynoří se již turista, za ním druhý, třetí až pátý. Nálada naše klesla na bod mrazu. V chatě místa pouze pro šest osob! Přišli bez pozdravu a sdělili hospodyni, že dalších sedm přirazí za čtvrt hodiny. Dvanáct nových turistů a vůdcové — kdo popíše naše sklíčení!

A již byli zde s křikem „Heil, Sieg“, a hřmotili všelijak, jako by jiných hostů mimo ně nebylo. „Apropos, kde pak budeme spát?“ volal jeden z nich, poznáv, že všechny postele jsou našimi tlumoky obloženy. „No přece zde“ (ukazuje na naše postele) — nám jako členům německého alpského spolku se musí udělat místo.“

A přece byly v naší společnosti tři dámy — jak brutální! Opanoval jsem zbouřené nitro a klidně odvětil, že postele zůstanou rozhodně pro nás rezervovány, jelikož nám „také členům“ přísluší jako dříve příšlým přednost. — Moje odpověď překvapila — podle našeho českého hovorů se jí nenadáli; i zkusili jiný manévř.

Spustili hlasitě německé odrhovačky, hlučili a konečně se jedni počali i svlékat a když se hotovili i košile vyměnit, vyšly naše dámy ven. Věděli jsme již, s jakou noblessou máme co činiti.

Co dělají? Zbývalo jen dvojí — buď vydati se v šanc noci na chatě (jest tam jediná jizba) v tak bezohledné společnosti nebo zkusiti nebez-

pečný sestup za noci v údolí Sávy. Volili jsme poslední a shltuvše něco sýra odešli jsme za soumraku (po půl osmé) z chaty, ze které se daleko rozléhal zpěvný ryk. Byli jsme povděční náhodě, že jeden z vůdců německé společnosti ochotně se uvolil provoditi nás s prvých strání cestou nejkratší. A brzy odbočil mladý Slovinec vůdce se stezky a pustil se přímo po stráni z bystra nakloněné dolů; spěchali jsme, abychom urazili v přitmi před úplnou nocí větší kus cesty, a sestup měnil se v prudký let, při kterém jsme se zachytávali jen kmenův a větví smrkových. Valem se tmělo více — chvatu přibývalo — a mladý podrost zdržoval; ba i terrain stával se lomeným, i bylo nám seskakovati s terras a zase plížiti a prodíratí se smrkovým, jehož sněti často následujícího druhu šlehly přes tvář, ba i přes oči. Ničeho nedbáno — jen rychle dolů. Tváře dávno byly rozpáleny, pot řinul se po těle, srdce bušilo, dech urychlen a v ústech hrozné sucho. Po hodině běsného chvatu staneme na palouku prvního úvalu u břehu hučící bystřiny. Byla již úplná černá noc. Vůdce skočil do bystřiny a několika skoky zmizel ve tmách; my za ním jeden po druhém probrodili se po kolena studenými vlnami na druhý břeh. Trochu ochlazení věru neškodilo, bez toho hned za ručejem počal výstup vysoko k nějakému hřebenu — děsné horko se v nás rozmohlo opět, a srdce divoce bušilo. S hřebenu hustým lesem zase dolů — ne bez stálého kobrtání, nárazů, výkřiků, pobízení a zdržování; konečně staneme v druhém úvalu na širší stezce, kdež jsme vůdce propustili po jeho ujištění, že dále sotva zbloudíme.

Vůdce se vracel zpět zase vzhůru k chatě a ke své společnosti. Zůstali jsme sami a tempo pochodu zvolněno; bylo na čase, aby se poubořený tep náš uklidnil a vnitřní žár se umírnil; na nějaký krok běhala se poněkud cesta před námi, hvězdná, však bezměsíčná noc pronikala jen poněkud husté stíny lesní; více hmatem a holi jsme se orientovali než okem. V pravo cesty táhly skalní stěny — drželi jsme se jich — neboť po levé ruce bylo prázdno — hrozná tma, z níž jako z hlubin trčel tu a tam vrchol smrku. Opatrně sestupovali jsme kostrbatou, kamenitou cestou déle hodiny — až konečně se před námi zabělá pruh silniční. Dostoupili jsme šťastně údolí Sávy a pocit vykoupení naplnil duši; mimoděk jsme spustili veselé písně. — Pochod silnicí směrem k Dovje v chladivém ovzduší bystré Sávy šel již hravě, ba mládež naše zarejdovala ze samé radosti polonéz v širém sále přírody, brilliantně osvětleném hvězdným nebem i tisíci svatojanských mušek v keřích i vzdálenou září elektrického světla, sálajícího za skalním ostrohem z cementárny Mojstránské.

O půl jedenácté zabušili jsme znavení a žizniví na vrata hospody Železnikovy v Dovje; nic se nehýbalo — bušime dále, až zavrzl klíč a pak divě se ozval hlas: kdo to? — Znali nás a otevřeli — leč vytáčeli se, že mají vše obsazeno, že není místa a pod. — Žádal jsem alespoň vína — — marné volání. Přibouchli jsme vztekem vrata a dali se na cestu dále do Mojstrány. Znal jsem pěšinu tam vedoucí, leč noc jest zrádná: již za vesnicí ztratila se nám stezka v lučině a šťastně jsme se dostali do kukuřicového pole, a z toho v jetel, odkud teprve vidíme bělati se silnici; měříme přímo k ní — však poznáme, že všecko bylo klam, neboť jsme se octnuli ve vysokém žitě. Humor jsme ztráceli; únava doléhala a nejistota se zmáhala. Po mezech dostali jsme se přece na stezku, která nás uvedla na most přes Sávu, za níž se rozkládá Mojstrána. Po 11. ho-

dině stanuli jsme před domem Šmercovým, právě když poslední host odcházel z matně osvětlené verandy. Šmercovům jsme způsobili rozpaky, ale ujali se nás a třeba s velkými obtížemi, připravili lůžka, nalili vína a nasytili nás, přemožené únavou, hladem a žízni. —

*

Potulky v Alpách.

Liči dr. R. Lindner.

(Dokončení.)

Ochranný dům na Bechru má pro turistu polohu jako málo která jiná ochranná chýše. Za málo hodin lze odtud dostoupiti nejčelnějších vrcholků Stubajských Alp, snadných (Wilder Freiger, Botzer) i méně snadných (Wilder Pfaff, Zuckerhüttl, Sonnkarspitze).

Rízením počasí, které jest pro tury asi tím, čím osud pro život, stalo se, že jsem se musil spokojiti s výstupem na Sonnkarspitze.

Ráno o 4. hod. nám totiž vůdce hlásil, že hustá mlha činí každý výstup nemožným. Vstali jsme proto až o osmé hodině. Mlha zatím poněkud zřídla. Radil jsem se s vůdcem, který z okolních vrcholků by se za stávajících poměrů hodil nejlépe k výstupu. Naděje na brzké vyjasnění nebylo, ba nebyla ani vyloučena nepohoda. Wilder Freiger a Botzer byly mi přece příliš snadnými, Wilder Pfaff a Zuckerhüttl zdály se mi však při nejistém počasí trochu povážlivými. Rozhodnul jsem se proto pro Sonnkarspitze, zaujímající co do snadnosti výstupu místo střední mezi jmenovanými vrcholky.

Zatím, co milý přítel můj zaměstnával kuchařku a sklepnici, spokojuje se jako nováček plným právem s výstupem na Becher a posilňuje se na odpolední sestup do Sv. Martina, sestupoval jsem s vůdcem s Bechru na nejvyšší partii ledovce Ůbelthalského, po kterém jsme se ubírali z počátku směrem západním až pod Müllerovu chýši na Pfaffenieder pod Divokým Pfaffem, odtud pak poněkud jsme zašli ke skalnímu hřebenu, vybíhajícímu od vrcholku Sonnkarspitze na severovýchod. Z pravidla vede „cesta“ přes tento hřeben. Při ohromném množství sněhu hřbet tento pokrývajícího zvolil si vůdce výstup jiný. Šli jsme asi 100 m pod hřebenem na jih až ku skalám ležícím přímo východně od vrcholku, které ovšem byly rovněž pod sněhem. Odtud byl výstup na vrchol nejkratší. Svah byl nadmíru příkrý, terén skalní pod sněhem, bylo tudíž třeba nejvyšší opatrnosti. Pod samým hřebenem byla příkrost tak značná, že bylo třeba sekati do sněhu stupínky pro nohy a „hmaty“ pro ruce, tak že jsme po sněhové stěně šplhali dle všech pravidel lezeckého umění. Na vrcholku vyhlídka žádná. Kolem do kola mlhy. K tomu přepadla mne jakási „horská nemoc“. Pocit nevolnosti, tlučení srdce, naprostá apathie, žaludeční obtíže byly její hlavními příznaky. Na sestup posilnil jsem se několika pastilkami koly (z kořene africké rostliny). Srážnou stěnu sněhovou překonali jsme při sestupu s největší opatrností. Sestupoval vždy toliko jeden z nás, kdežto druhý se řádně bodcem zabezpečil. Z počátku zabezpečil se vůdce a já jsem sestupoval, pokud lano stačilo, pak zabezpečil

jsem se já a průvodčí sestupoval ke mně. To opakovalo se asi čtyři- nebo pětkrát, až jsme se octli na terénu méně nakloněném. Dokud trvalo nebezpečí, nepocítoval jsem únavy. Za to však potom, když nastala dlouhá pout zpáteční v kotlině Ůbelthalského ledovce, byl jsem čím dále tím zmalátnějším. Bylo poledne, bezvětří, slunce hrálo skrze řídké mlhy. Pocítoval jsem pálení kůže, bezpečné to znamená, že jsem pochytil sněžný zážeh.

O jedné hodině společně byli jsme opět v ochranném domě císařovny Alžběty na Bechru.

Odpočinek netrval dlouho. Již o třetí hodině šlapali jsme namáhavě, ale statečně — zejména milý můj soudruh osvědčil při tom sílu i vytrvalost — po sněhu valně změkklém Ůbelthalského ledovce směrem jižním a po nekonečné pouti přišli jsme k Botzerscharte (2979 m), ke které jsme pak sestupovali po příkrých skalních svazích Botzeru stezkou železnými lany a skobami dobře zabezpečenou na ledovce Hochferner a odtud dále přes Schwarzseescharte (2792 m) po rozvalinách a pak po sněhových polích a travinách do sv. Martina na Schneebergu (asi 2300 m), malé to osady, která vznik a trvání své děkuje dolům na cín a olovo.

Přes pokročilou roční dobu nezmizel tu dosud sníh ani v samém údolí. Přenocovali jsme dosti dobře v primitivní hospůdce a ráno nastalo veselé putování do Meranu. Vyšli jsme až po deváté hodině. Byla právě hodina odpočinku pro horníky. Seděli a leželi mužové, ženy a dívky na svazích podél cesty. Byli to téměř výhradně Vlaši a spozorovali jsme zejména mezi ženami zjevy pozoruhodné krásy.

Osmahlé děti jihu na tomto sněhovém koberci poskytovaly obraz plný půvabného kontrastu. A což teprve ta cesta z věčného sněhu do červenové vegetace Meranu. Jmen štítů a údolí, potokův a vesniček, květin a stromů, z nichž skládá se nádherné panorama této cesty, neuvedu. Nepátral jsem po nich. Kráčel jsem opojen dojmy, které závodily mezi sebou do krásy a hloubky. Jako po stupních sestupovali jsme s hranice sněhové až k vinicím Meranským, od nízkých chatrčí tvrdých zasmušilých horalů až k přívětivým domkům veselých obyvatelů bohatého údolí Passeyerského.

Meran sám byl opuštěn. Téměř více domů než obyvatelů. Sezóna turistická ještě nepočala a zimní hosté dávno již zmizeli.

Druhý den ráno o 7. hodině seděli jsme na mailcoach odjíždějící do Trafoi. Na vysokých předních a zadních sedadlech nebylo pro nás již místa a musili jsme proto ještě se dvěma turisty vzít za vděk s nižší střední částí vozu.

Prach, jenž vyvířil zpod kopyt čtyř klusajících koníků, pokrýl tělo a šaty naše tlustou vrstvou a vnikal nám bohatě do očí, do úst a do uší. Při tom vedli jsme neustále prudké boje proti velikým muchám na nás houževnatě dotírajícím. K tomu všemu zdřevěněly nám nohy přes četné kompromisy ve prospěch našich silně utiskovaných kolen. Závíděl jsem mladému muži, který seděl naproti mně. Zdálo se, že nepřijemnosti jízdy pro něho neexistují, neboť celá pozornost jeho — bylť náruživým entomologem — upoutána byla neustále poletujícími motýly. Co chvilí se rozehnal síti připevněnou na sáhodlouhé tyči po nějakém motýlu, a byl by při tom několikrát vypadl z vozu, kdyby druhý turista, bratr jeho, jej

nebyl zachytil za šosy. Uplynulo tak několik hodin, ne zrovna příjemně zkrácených našimi misionářskými výklady o Čechách a o Češích. Vystoupili jsme v Latschu a nezavíděli jsme věru ostatním, kterým kynulo ještě několikahodinné martyrium cestovní.

Cílem našim byla Zufallshütte v údolí Martellském,*¹⁾ ústicím nedaleko Latschu. Po dosti dobrém noclehu v této chýši vyšli jsme o $\frac{1}{2}$ 3. hodině ranní a o $\frac{1}{2}$ 8. byli jsme v Hallské chatě na Eisseepassu. Již po cestě na Langenferneru trápily nás krutý mráz a vichřice. Býval jsem při dřívějších svých turách opatřen proti mrazu a vichřici vlněnými rukavicemi, šátkem ku připevnění klobouku a chránítkem uší, jehlicemi, provázky ku svázání límce svého pláště atd. Dosud se mi však na turách nestalo, že by mě zima nebo vichřice donutily k nějakým zvláštním opatřením a proto jsem tentokrát zmíněné utensilie nechal lehkomyšlně doma, což by se mi při výstupu na Cevedale málem bylo stalo osudným. „Opatrnosti nikdy nezbyvá“ praví české přísloví. A v Alpách je pravdivější než u nás doma. Důvěra ve štěstí, lehkomyšlnost zaviniily většinu neštěstí v Alpách, kdežto opatrnému se v Alpách neštěstí takřka vůbec nemůže přihoditi. Výstup na Cevedale mě o tom poučil důkladně.

Přítel můj spokojil se s báječnými pohledy, které skýtá Eisseepass na ledové pouště táhnoucí se k vrcholům Cevedale a Zufallspitze a na kotlinu ledovcovou, nad níž se vznáší majestátně mohutné štíty Königspitze, Monte Zeburu a Ortlesu. Mne však vyhnala neodolatelná touha po vrcholcích z útulné chýše Hallské. Asi 2800 čtv. mil. povrchu zemského lze přehlednouti s vrcholku Cevédalského, a den byl tak krásný, vzduch tak výjimečně čistý a jasný, že zdála se mi nekonečnou pouť po Zufallferneru, po němž vede cesta na Cevedale. Konečně stanuli jsme před hřbetem, jenž nese vrchol Cevédale. Počalo stoupání po příkrém svahu. Příkrostiti přibývalo s výší a zrovna na nejpříkrějších místech pod samým hřebenem přidružil se k nám nevitáný společník: ledová vichřice takové prudkosti, že jsem v Alpách podobně nezažil. Ruce mrzly přes vlněné punčochy, které jsem navlékl místo rukavic, límec pláště — varuji před pláští s límcem na způsob haveloku — byl větrem zmítán; co chvíli zahaloval mi hlavu, tak že jsem neviděl na cestu; zvedala se celá mračna sněhových a ledových jehlic, které nám lítaly do očí a pobodaly celý obličej. Čekal jsem každou chvíli, že nás víchřice shodí po svahu dolů do velké třiliny, přes kterou jsme přešli a v níž zahynuli 18. srpna 1878. čtyři turisté. Několik metrů pod hřebenem odnesl mi ke všemu vítr i klobouk. S kloboukem jsem ztratil také hlavu a nevím sám už, jak jsem se dostal na hřeben. Ještě několik kroků, a stanuli jsme na vrcholku.

Vyhlídká byla vzácně krásy. I nejbzdálenější vrcholky presentovaly v ostrých rysech své charakteristické tvary a nebylo potuchy po panoramatu špendlíkových hlaviček, jaké poskytují vzdálené vrcholky při méně jasném vzduchu. Podrobnější popis vyhlídky byl podán Drem. B. Frantou v cestopisu „Z Tyrol“.

Bohužel vichřice, která s mou obnaženou hlavou nakládala nemilosrdně — myslil jsem, že utřím si aspoň zánět mozkových blan — pokazila mi požitkem krásné vyhlídky a po několika minutách spěchali jsme

*¹⁾ Viz článek „Dürrenstein a Martell“ od dra. Fr. Havrdy v „A. V.“ č. 7.

zase dolů. Při sestupování zahlédl vůdce klobouk můj na druhém jižním svahu hřbetu několik kroků pod hřebenem. Vítr vál totiž ze severu a na jižním svahu bylo úplně bezvětří. Překvapení mé bylo veliké a radostné, pokládám jsem klobouk za ztracený a myšlenka sestupu bez klobouku nebyla příliš vábna.

Sotva učinili jsme první kroky s hřebenu na svah severní, vyřítil se na nás krutý severák tak zběsile, že vůdce i já instinktivně jsme se dali na útěk, abychom v bezvětří na jižním svahu mohli aspoň popadnouti dechu. Radili jsme se, máme-li vyčkatí, až by zuřivost vichřice poněkud dechu. Radili jsme se, máme-li vyčkatí, až by zuřivost vichřice poněkud povolila, nebo zdali máme přec jenom se pokusiti o sestup. Rozhodli jsme se pro sestup, neboť snih čím dále tím více měknl a byl by nám sestup se pro sestup, neboť snih čím dále tím více měknl a byl by nám sestup v pozdějších hodinách znesnadnil. Šťastně překonali jsme nejhorší kus cesty pod hřebenem. Pak teprve bylo lze zabývatí se mýma rukama, které byly úplně zmrzly. Zkušený průvodce třel je sněhem bez mála hodinu, až tu cestu zpět přes Zufallferner dosti namáhavě ve sněhu značně změkklém vlivem poledního slunce a unavení dorazili jsme do Hallské chýše. Po třívlivem poledního slunce a unavení dorazili jsme do Hallské chýše. Po tříhodinném odpočinku sestoupili jsme po silně nakloněném ledovci (Suldensferner) k Schaubachhütte. Po cestě vůdce mi domlouval, abych zítra ráno s ním vystoupil na Königspitze, vrch o sobě dosti nesnadno dostupný — na který však při tehdy panujících sněhových poměrech výjimečně příznivých výstup nebyl by býval nesnadnější než na Ortles. Lákala mne myšlenka ta: stál tu přede mnou vypínaje svou širokou hruď, hoden svého jména. Bohužel, značná odřenina na levém šlapadle vyžadovala nevyhnutelně den odpočinku a tak sestupovali jsme dále do údolí Suldenského, kde jsme se, minuvše drahý hotel Suldenský, ubytovali ve výborném a laciném hostinci kuráta Eilera v Sct. Gertraud. Únava způsobila, že neuvšlovně krásy tohoto údolí neúčinkovaly na mne hned plným svým kouzlem. Probudiv se však ráno po důkladném, asi desítihodinném spánku, zlem. Probudiv se však ráno po důkladném, který skýtal se mým zrakům. Ranní byl jsem u vytržení nad pohledem, který skýtal se mým zrakům. Ranní slunce ozařovalo posněžené vrcholky, které uzavíraly údolí jakoby věčné mraky. Úpatí hor a údolí stkvěla se nejsvěžejší zelení a nad ní táhl se tmavý pruh sosen, které jakoby rostly do sněhových srázů nad nimi se zvedajících a ve velebné štíty vybíhajících. Údolí Suldenské připomíná mi poněkud údolí Ferleitenské ve Vysokých Tůrách. Jako v tomto Wiesbachhorn, spadá v onom Ortles ohromným srázem do údolí; avšak jak nehor, patří jsou Globen, Spielmann, Bärenkopf, Sonnwelleck, Fuscherkakopf, které zakončují pohledy údolí, proti mohutnému círu velikánů Vertain-, Pöder-, Schontauf-, Suldenspitze, Schrötterhorn, Kreilspitze, Königsspitze, Zeburu převyšujících daleko horstvo Ferleitenské výškou, rozsáhlostí ledovců a lepeší tvarů.

Bylo nás mnoho, kteří jsme po snídani obdivovali se božským krásám přírody nás obklopující. Tu stalo se, že objevil se mladý muž menší silné, zavalité postavy, jehož tvář nedala pochybovatí o semitském původu jeho. A muž ten postavil se mezi nás a ohromné svahy Ortlesu, vypínaje svá prsa a vyzýváje nás jednoho po druhém výbojnými pohledy. Zdálo se mi, že chtěl konkurovatí s Ortlesem, a podařilo se mu to. Posvátný obdiv ustoupil dojmům, kterým on nás naplňoval, který byl však spíše vším jiným než posvátným obdivem.

Vyšší vzduch, — Sct. Gertraud leží as 1800 m nad mořem — výborné restaurace a krásné to okolí, věru hotový to zemský ráj! Cit turistické povinnosti zvítězil však nad sybaritismem, ve kterém symfonicky hýřily žaludek, oko i srdce. Starý Ortles, jehož boky tvoří nejimposantnější kulisu Suldenského údolí, připomenu mi pevně předsevzetí, že dříve neoddám se pohodlí, dokud noha moje nestane na jeho bílé hlavě.

V neděli dne 17. července odpoledne o třetí hodině vydali jsme se s vůdcem Františkem Zischgem na cestu k Payerově chýši. Cesta vede v horější své části strmými skalními cestami Tabaretty. Stezka jest však tak důkladně zabezpečena, že pro turistu závratí prostého není nesnadnou. Překvapením byl ovšem sněhový hřeben bezprostředně před Payerovou chýší, přes který jsme musili balancovati, neboť skály byly hluboko pod sněhem. Milý vůdce staral se při tom jen o přítele mého, pokládaje mne za turistu, jemuž pomoci jeho není potřebí. Když jsem však kráčel po hřebenu asi 20 kroků dlouhém a asi tak širokém jako můj horský střevec, po hřebenu, jehož svahy měly asi příkrost střechy štíhlé věže kostelní, tu věru zaviděl jsem kamarádovi „morální“ zabezpečení, které mu vůdce poskytoval.

V Payerově chýši bylo živo. Překrásné počasí přivábilo ze Suldenu, z Trafoi a z Gomagoi patnáct turistů se šestnácti vůdci. Vzduch byl proycen výparů z různých nápojů a konzervových pokrmů; zejména hrachová polévka šířila ostrý svůj parfum. Ve směsici hlasů vynikaly hlasy vícečlenné maďarské rodiny.

Tak sebevědomě jako páni Maďaři nevystupovali ani Berličáci. Bezděčně porovnávali jsme s jejich troufalostí naši českou skromnost, se kterou se v cizině krčme v koutě, i když dobré české peníze hojně vydáváme. Ovšem páni Maďaři chovali se jinak způsobem, který by nám nikdy nemohl býti vzorem. Byli k výstupu na Ortles nedostatečně vyzbrojeni a zasypávali úplně neoprávněnými výčitkami své vůdce, jakoby oni byli tím vinní. Scházely jim na příklad sněhové brejle. „Lákáte nás sem nahoru a neříkáte člověku ani, čeho potřebuje.“ Tak vyjeli si na vůdce, jakoby tito neměli práva předpokládati, že turista, který chce vystoupit na vrch, jakým je Ortles, zná nejnütnější součástky výzbroje turistické.

Popis výstupu na Ortles a vyhlídky s vrcholku jeho najde čtenář ve zmíněném již cestopisu Dra. Boh. Franty „Z Tyrol“. Podotýkám toliko, že „cesta Hamburská“ byla pod sněhem, tak že obtíže byly mimořádné. Na jednom místě, kde jsme se drápali jakýmsi komínem, zvolal dokonce můj vůdce žertovně, že to tu letos jde jako na Thurwieserspitze (nejnesnadnější vrch Ortlesské skupiny). Když jsme vystoupili asi 100 m na horním ledovci Ortlesském, zaslechli jsme za sebou hromový rachot a ohlednuvše se viděli jsme, kterak spousta ledových balvanů v divých skocích řítí se dolů s příkré stráně právě přes místa, kudy jsme před malou chvílkou vystupovali. Balvany zaryly se konečně ve sněhu na dolní, mírněji nakloněné části ledovce.

Dále zmiňuji se o takřka kolmé stěně sněhové, přes kterou nás vedla traversa vyžadující nejvyšší opatrnosti, při níž vůdce sekal nejen stupínky, nýbrž také „hmaty“ pro ruce. Další výstup nebyl nesnadným. Příkrý svah pod samým hřebenem překonal jsem snadně a rovněž těch několik kroků po hřebenu až na vrchol nezpůsobilo mi žádných nesází. Vyhlídka byla

tak krásná, že nebylo lze si krásnější přát. Patnáct turistů se šestnácti vůdci obsadilo vrcholky, tak že jsme seděli a leželi těsně jeden vedle druhého. Mohu říci, že nikdy ještě se mi nestalo, že by tak značný počet partí byl zachoval při výstupu tempo tak stejnoměrné a při tom ostré, jako těch patnácte partí na Ortlesu. Ku charakteristice vůdců postací, povím-li, že humor jejich rostl s nesázemi.

Bez dalších zvláštních příběhů sestoupili jsme opět k chýši. Přítel můj, který zůstal v chýši, bavil se pozorováním našeho výstupu. Ještě před polednem sestoupili jsme pak — tentokrát svázáni lanem — na cestu k Trafoi vedoucí, cestu to v nekonečných serpentínách dolů se vinoucí a turisticky dosti nezajímavou.

Pěkný jest s této cesty pohled na serpentiny silnice k Stillskému sedlu vedoucí. Došed do Trafoi nabažil jsem se sestupování zrovna dost. Obnáší totiž rozdíl výšky mezi Ortlesem (3902 m) a Trafoi (1541 m) 2361 m. I Trafoi jest hledištěm pro velkolepé divadlo ledovcové. Ledovce nespádají tu však v tak příkrých svazích do údolí, vyvinující se ovšem za to ve značnější mohutnost, a byť i na jihu Weisskugel z Oetzthalských hor do údolí vážně hledící Suldenskému údolí scházela, dávám přece tomuto přednost před Trafoiským.

Zamýšleli jsme ještě podniknouti nějaký přechod v Oetzthalských Alpách. Nestálé počasí přimělo nás však k tomu, že jsme se spokojovali s pouťí Horním Vintschgauem přes Reschenscheideck a údolím horního Innu. Doporučuji tuto světoznámou cestu co nejvřeleji všem, kteří nechtějí do vyšších sfér. Staré brady, kostely a kapličky, vesnice a městečka, ponurá jezera, šťavnatá pastviny, temné hvozdy, dravé řeky, divoké roklo, skály a sbor posněžených titanů se svým králem Ortlesem tvoří obrubu, jakou se málo která jiná silnice může honositi.

V Landecku skončila naše turistická výprava.

* * *

Snad jsem se dopustil neskromnosti, obtěžuje čtenáře „A. V.“ tímto svým článkem. Nevypravuji o mistrovských kouscích horolezeckého umění, neposkytuji pochoutku turistických noviněk; můj článek — jak doufám — jest prost onoho hýřivého tance slov, který uvádí v nadšení čitatele stilstických baletů.

A přece bych nelitoval, že jsem jej napsal a uveřejnil, přispěje-li k tomu, že naleznou se krajané, kteří povzbuzeni jsou příkladem milého přítele mého odhodlali by se učiniti onen rozhodující krok z temnot předsudků zatracujících alpskou turistiku do jasného poznání její spásitelnosti, krok z pohodlí rozprostírajícího se mezi krbem, stolem a ložem, do energie spojující nejhlubší údolí s nejvyššími vrcholky, zkrátka krok z českých „luhů a hájů“ do velebných samot Alpských výšin.

Co jest promenáda na korsu velkého města proti potulkám po ledovcích! Tam na sta domů nejružnějších fačad, na sta výkladních skříní plných nejružnějších předmětů, na tisíce pasantů nejrozmanitějších obličejů, postav, obleků, ruch a šum způsobený nesčetnými hlasy, stroji, koly, vzduch proycený vůněmi a zápachy všeho druhu. Jaká to práce, námaha pro nervy, které všechny ty dojmy pojímají a zpracují.

na Mont Blancu. Výstup byl velice zajímavý a byl konán za poměrů co nejpříznivějších; sestup dál se rovněž do Courmayeuru přes Col du Géant. Po této tuře konal Fenoillet ještě značnější horské výstupy, avšak ne tak důležité. — Vůdce želi toho, že v tomto i příštím roce nebude ve „svých“ horách a že nebude moci tedy provázeti naši malou společnost anebo turisty nám známé, přijdou-li v té době do Courmayeuru. Fenoillet jest totiž ještě se třemi vůdci italskými vybrán k tomu, aby provázal vévodu abruzskeho, tohoto neohroženého alpského turistu; k severní točně. Cesta bude podniknuta ještě před počátkem května. V polovici března byla v Turině konána úrada všech společníkův o cestě. Fenoillet loučí se vřele a těší se, že po návratu bude moci zase provázeti naše turisty s Alex. Berthodem, vůdcem známým po celém kraji courmayeurském, jenž naprosto je spolehlivý a jehož vzácné vlastnosti jsme r. 1897. poznali.

Z Bonnevalu v západním Savojsku sdělují vůdceové, že v únoru a v březnu byl čas tak příznivý, že výstupy na Tête du Ruitor (3386 m) a Roche Noir (3301 m) byly skoro stejně snadné, jako jindy v červenci; rozdíl byl ovšem ten, že bylo při výstupech značně chladno a že pokrmy, které byly vzaty s sebou, ztuhly jako kámen. — Trochu humoristická je zpráva o kozlu, který chudák, zapomenut, ztrávil podzim a zimu pod Aiguille Rousse asi ve výši 2900 m a byl nalezen a do údolí přiveden koncem února. Srst jeho podobá se srsti kamzíků a — snad následkem pobytu mezi těmito — provádí nyní milý kozel odvízně, bravurní skoky, které vzbuzují úžas dobrých obyvatelův údolí bonnevalského.

Z Cassetského ledovce blíž Briançonu v Savojsku dobývá se ve výši 2000 m led jako kámen z lomů. K dopravě ledu zřízena byla z údolí lanová dráha!

Nad Davosem, jedním z nejvíce navštěvovaných míst Engadinu, proslulým pro mírné klima, ač poloeno jest 1559 m nad mořem, staví se nový velký hotel na Schatzalpě (1660 m). Podnikatelstvo zřizuje také lanovou dráhu, která spojuje hotel s Davosem.

*

Různé zprávy.

Rakouský klub turistů konal valnou hromadu 19. března t. r. Členů měl minulého roku 8159 (r. 1897. bylo členů 7807), odborů 63. Klub otevřel r. 1898. velké, krásné chaty na Hochkönigu (2938 m) a na Reialpě (1938 m) na Vídeňském lese, značně upravil „Dům (vlastně hotel) Baumgartnerův“ na Schneobergu, chýší Dambüekovu pod Schneebergem postavenou ve výši 1802 m, provedl množství menších úprav na jiných chýších a otevřel, opravil aneb označil velký počet cest, o čemž zmiňujeme se na jiném místě. — O zvláštním večeru odezdány byly „jubilejní prstony“ klubu 34 členům, kteří náležejí klubu již 25 let.

Meteorolog J. Maynard, který navštívil observatoř na Mont-Monnieru (2741 m) v přímořských Alpách, zaslechl na vrcholu 5. března v noci strašný zvuk rány, kteráž byla opětována ozvěnou. Nemohl si vysvětliti, co je příčinou; když však sestoupil dolů, zvěděl, že v téže době odehrála se katastrofa Toulonská, kde vyletěla prachárna. Vzduchová čára mezi Toulonem a Mont-Monnierem činí přibližně as 140 km.

Nejvyšší alpské vesnice jsou položeny ve Francii. Osada L'Ecot nad Bonnevalem v Savojsku je položena ve výši 2046 m; obec Saint-Véran v Dauphině 2050 m. Zde žijí lidé v létě i v zimě. — Ve východních Alpách, a sice v Tyrolsku, jsou nejvyšší místa, obývaná po celý rok, položena ve výši 1927 metrů (Horní Gurgl) a 1893 m (Vent), obojí v Oetzthalu.

*

Zprávy spolkové.

O výletu našeho odboru, který bude pořádán o svatodušních svátcích na Vrchmezí a do údolí pekelského u Nového Města n. M., podá výbor členstvu v brzkou podrobnější zprávu.

Poslední večer Slov. Plan. družstva v zimním období konán byl 24. března. Pan Ant. Trstenjak přednášel „o životu na nejvyšších Alpách“, použív při tom nejnovějších výzkumů. Po této velice zajímavé přednášce poučil a znamenitě pobavil posluchačstvo p. prof. Fr. Levec o svém výstupu na Krn před 26 lety. Na vrcholu tom postavil letos sošská družnice horskou chatu. Tím doplňujeme kratičký referát dubnového čísla našeho.

Ústřední výbor Slov. Plan. družstva na r. 1899, sestaven je takto: Předseďa: profesor Fr. Orožen; náměstek jeho: Dr. Vl. Foerster; jednatel: Josef Hauptmann, náměstek jeho: M. Verovšek; pokladník: prof. Iv. Macher, náměstek jeho A. Lindtner; hospodář: Jos Mandelj; archivář: prof. A. Laharnar; redaktor Plan. Věstníku: A. Mikuš.

Město Lublaň darovalo účelům Slov. Pl. družstva 300 zl.

Noví členové: P. Dr. K. Hostaš, zemský advokát v Klatovech, slečna Marie Exnerova, učitelka, p. MUDr. Ed. Exner v Rybnu (Korutany).

Příští číslo Alpského Věstníku vyjde 1. října.

Členské příspěvky na r. 1899. buďtež laskavě zaslány pokladníku odboru p. JUDru. Stanislavu Prachenskému, zemskému advokátu v Praze, Zderaz.

Páni členové račtež všude v kavárnách a větších restauracích žádati v zájmu odboru Alpský Věstník.

Věstník obdrží členové českého odboru slov. alpského družstva zdarma. — Předplatné na rok l zl. 50 kr, pro členy klubů turistických l zl.

Věstník vydává český odbor slov. alp. družstva redakcí Dra Bohuslava Franty v Praze-II., Zahofanského ulice č. 1944.

Alpský Věstník vychází prvního dne každého měsíce, vyjímajíc červen, červenec, srpen, září.

Alpskou obuv

zhotovuje

Antonín Kuňáček,

obuvník v Praze-III., Nerudova ulice číslo 3.

Petr Svoboda,

ryjec, ozdobník a emailleur v Praze, Bartolomějská ul. č. 309-I.

dodavatel klubu českých turistů a české ústřední jednoty velocipedistů v Praze, jakož i mnohých klubů v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. Zhotovuje odznaky turistické, cyklistické a sokolské v emaili buď dle návrhů vlastních aneb jemu podaných, vkusně a v cenách nejlevnějších.

J. & O. Wondráček,

obchod s turistickými potřebami

v Praze

na Malém náměstí číslo 459-I.,

doporučuje

své levné

turistické košile, vlněná lýtka (štuci), kamaše, pásy, klobouky, čepice, hole, torby, ruksaky, haleny, plaidy a pod.

Humpolecké lodny

na obleky turistické a lovecké, jakož i jemné modní látky anglické a brněnské doporučuje v největším výběru a levných cenách při dobré jakosti obchodní dům

J. Novák,

Praha, Vodičkova ulice, jediné „u Štajgrů“,
Kolín, Rubešova ulice.

== Vzorky na požádání franko. ==

Na prospěch zřízení slovinských škol v Korutanech pořádá kruh pražských dam a pěvecké družstvo Šumadija ve středu dne 3. května o 8. hodině večer v sále Žofínském koncert, při němž účinkují také mladí, avšak dnes již v českém i cizím hudebním světě proslulí: J. Kubelík a O. Málek. Koncert tento budiž schůzkou celé naší „alpské“ společnosti!

*

Letní byty ve slovanských Alpách.

Pevně doufáme, že každý český turista, který podívá se letos do Alp, navštíví též naše Alpy slovanské. A také ti krajané, kteří na delší čas chtějí se usídliti v alpské přírodě, nejen nechybí, ale i sobě prospějí, podívají-li se do méně známých, za to však velice krásných slovinských Alp. Kdo nezná jich, necht' jen poptá se u těch, kdo v nich ztrávili delší dobu. K delšímu pobytu s nejlepším svědomím můžeme doporučiti v Korutanech zejména nádherné Jezero (Oberseeeland) jižně od Železné kaple (Eisenkappel) a severně od Kráně (Krainburg), obec položenou pod nejvyššími saviňskými Alpami; zde jsou krásné lesy na několika stranách v bezprostředním sousedství obce; pro oko naskytuje se obrázek, jež málokde lze zřítí. Jezero má velkou budoucnost; dnes ještě možno tam žítí velice dobře, pohodlně za lacinou cenu. Hostinec „Kazino“ p. Muriho, starosty jezerského, je výborný. V Kazinu jest pět pokojů pro hosty; jiné byty soukromé lze najati prostřednictvím p. Muriho. Ovšem je třeba zabezpečiti si dříve byt v Jezeru, poněvadž bytů je nemnoho a poněvadž toto krásné letní sídlo stává se stále oblíbenějším. Kromě toho bydletí možno též v hostinci Stullerově. — V Kraňsku Bled je dnes tak znám, že netřeba jej doporučovati; zde jenom upozorňujeme, že kromě velkých hotelů: Mallnerova a Luisiných lázní (z nichž druhý je vlastnictvím Čechy), je dobře zařízen hotel Petranův (Slovince) a že u Slovince Petrnela, kde loni bydlelo mnoho Čechů, byli všichni hosté plně spokojeni. Kromě toho lze bydletí v hotelích: Jekler, Potočník, Wester, Sekovavič, Kokalj. — Výhodno také bydletí v Gorje (3/4 hod. od Bledu) u Kacona, Černeta, Žumera, ve ville Janově; ve vsi Zaspu jsou dobré byty u rolníka Špana (vyhlídka na jezero). — Rovněž znám je překrásný pobyt na bochyňském jezeru v turistickém domě (majitelka Vídeňáčka), a v Trbížském (hôtel v nádraží, hotel Gelbfuss, Schnablegger, Mörtl, Teppan v městě). — V první stanici východně od Trbíže k Lublani, v Radečích, jsme již zase mezi Slovinci. Pobyt zde je velmi milý; hostinec Kirchmayerův.

O hodinu dále Korén (Wurzen) na malém jezeru. Znamý hostinec při Čošeljně. Do Korénu nejlépe přijde se ze stanice Kraňské Gory (Kronau). Zde jsou dosti slušné byty a velký počet menších i větších výletů. výstupů, pobyt krásný a příjemný. — V následující stanici Dovji a blízké Mojstraně, hlavním východišti do Triglavské skupiny, jednoduché, avšak dobré hostince u Šmerce a Požgana (v Mojstraně), u Železnika (v Dovji). Také soukromé slušné byty lze najati u rolníků. Obě místa lze vřele doporučiti horským turistům. — Velmi roztomilým letním sídlem je také Kamnik (Stein) na jižním svahu Saviňských Alp, konečná stanice místní dráhy Lublaň-Kamnik. Toto sídlo jmenují mnozí kraňským Išlem; Kamnik má výhodu tu, že v něm není tolik hluku a že je o mnoho lacinější. Dobrých hotelů je tu dosti, krásných výletů a horských výstupů na blízkou mnoho. — Ve Štýrsku nalezneme krásný a příjemný letní pobyt v obci Ruša (Maria Rast) pod Bacherským pohořím, vzdálené hodinu od Mariboru. Zde postaráno o pohodlí dobře; koupele jsou zde v lázních, které též mají velký bassin, a v řece Drávě je tu koupání velmi příjemné. Kdo má skrovnější požadavky, nechybí, usídlí-li se v Lučích (Leutsch) u Zanira neb v Mozirji (Prassberg), kde je několik hostinců. A všude zde bude u Slovinců dobře přijat. Pro místa méně známá doporučuje se informace u starosty obce.

*

Chaty a cesty v Alpách.

Jako roku loňského, tak i letos před počátkem sezony cestovní holdáme českým alpistům podati přehled důležitějších změn, jež loňského roku byly provedeny nebo na jisto v letošní sezoně cestovní budou provedeny ve příčině alpských chat a cest. Přehled takový bude zajisté všem výkonným alpistům velice vítán, neboť doplňuje i nespolehlivější pomocné knihy cestovní, jež ani v posledním vydání nemohou arci býti v tom ohledu úplny. K vůli stručnosti obmezíme se na změny, které mají pro turistu již v nastávajícím období cestovním význam, tedy u chat pokud jde o nové zřízení nebo značné rozšíření (zejména též k zavedení hostinství), pokud se týče též o zrušení, u cest o nové založení nebo takové zlepšení, kterým získaly na bezpečnosti nebo schůdnosti atd., a sice vesměs jen potud, pokud stavba již dokončena jest, anebo s určitostí v letošní sezoně dokončena bude. Pořádek a rozdělení zachovali jsme stejně jako loni (č. 1. ročník I.).

A. Chaty.

1. Alpy východní.

1. Alpy saviňské.

1. Na Ravni pod Grintovcem asi 3 hod. od Jezera stavi se „česká chalupa“ č. odb. sl. pl. dr. Bude-li ještě letos otevřena, nelze nyní ještě s jistotou tvrditi.
2. Chata Lučská Sav. podr. sl. pl. dr. 3 hod. od Luče na cestě ku chatě Kocbekové pod Ojstrici otevřena v srpnu 1898.
3. Chata Gornogradska téhož odboru na Meninské planině u Gornogradu otevřena v červenci 1898.

2. Skupina Cimone della Palla.

1. Italský alpský klub otevřel v srpnu 1898. chýši Benjamina Casa na Monte Miletto u Primiera.

3. Dolomity Ampezzanské.

1. Chata sekce Pfalzgau Něm. a Rak. Alp. sp. na sev. svahu Sorapissu značně rozšířena. Hostinství.

4. Dolomity Grüdenské.

1. Nová chata Vajoletta sekce lipské N. a r. s. a. v údolí téhož jména, otevřena v srpnu 1898.
2. Stejnou dobou dokončena přístavba chaty Grasleitenské téže sekce.
3. Chata Františka Schlütera sekce Draždanské N. a R. A. Sp. na Kreuzkofeljochu v údolí Villnösském otevřena v srpnu. Místa pro 30 osob Hostinství.

5. Nizké Tury.

1. Hostinec „Touristenbeim Pfäggelhof“ u Gmündu v Korutanech značně rozšířen.

6. Skupina Ankoglu.

1. Na místě zrušené bídne „Elendhütte“ zřídila a letos v červenci otevřela sekce osnabrúcká N. a r. sp. a chatu novou.

7. Skupina Velkého Zvonu.

1. Solnohradská chata pod Kitzsteinhornem bude v tomto roce rozšířena.

8. Skupina Velkého Venedigru.

1. Nová chata „Habachhütte“ berlinské sekce N. a r. a. sp. na konci údolí stejného jména byla koncem července 1898. otevřena. Hostinství.
2. Chata Kürsingerova pod Velkým Venedigrem značně rozšířena (pro 40 turistů).

9. Skupina Rieserfernerská.

1. Při jezeře Antholzském otevřen v létě 1898. turistický dům.

10. Skupina Zillerthalská.

1. Chata berlinská (N. a r. a. sp.) r. 1898. opět značně rozšířena.
2. Chata na Kuchelmooskaru téhož spolku otevřena bude letos v červenci.
3. Chata odboru gerského téhož spolku byla postavena na cestě z Brenneru přes Alpeinerscharte do Gamsenthalu.

11. Alpy Ennsthalské, dolnorakouské a štýrské.

1. Chata Reichensteinská sekce Obersteier N. a r. a. sp. otevřena v říjnu 1898.
2. Chata pod Hochkaarem byla důkladně opravena kremžským odborem Ö. T. C.
3. Chýše Voisthalská blíž Hochswabu, postavená ve výši 1600 m, byla otevřena 10. července m. r.
4. Chata rak. klubu turistů Dambüeckhaus pod Schneebergem bude mít letos hostinství.
5. Novou chatu zřídil a r. 1898. otevřel Ö. T. C. na Reisalpe (1400 m). Hostinství i v zimě.
6. Na planině Bettelbauerské nad Mürzzuschlagem otevřena o novém roce chýše Scheffelova.
7. Chýše Františka Keila pod Hochgollingem zřizuje se úplně znova a bude ještě r. 1899. otevřena.

12. Alpy Solnohradské a Berchtesgadenské.

1. Chata na Berchtesgadenském Hochtronu (Untersberg) blíž pramenů Goldbrünnl bude letos dokončena.

*

2. Jubil. chata cis. a krále Františka Josefa I. na Hochköniku (rakouského sp. turistů) otevřena byla r. 1898. v srpnu.
3. Blíže Eckersattlu pod Vys. Göllem zřízeno 1898 v salaši zv. Ahornalpe soukromé hostinství a několik lůžek pro turisty.
4. Nově zřízená chýše Hundsteinhaus na vrchole téhož jména (2116 m) bude letos úplně hotova a otevřena.

13. Kaisergebirge.

1. Známý turistický dům Hinterbärenbad lehl popelem. Jest naděje, že v brzkou zřízen bude znova.

14. Alpy Wettersteinské a Memmingské.

1. Na Dreithorspitzgatterl otevřena v září 1898. nová chata, zřízená sekci N. a r. a. sp. Bayerland ve výši 2380 m.

15. Karwendel.

1. Nová chata sekce Nördlingen N. a r. a. sp. na Reiterspitz (2372 m) otevřena v srpnu 1898. Hostinství.

16. Skupina Štubajská.

1. Chata teplická (N. a r. a. sp.) v údolí Ridnaunském značně přestavěna a v srpnu 1898. otevřena.
2. Chata brémská (N. a r. a. sp.) na ledovci Simingském v údolí Gschnitzském otevřena v červenci 1899. Hostinství, 20 lůžek.
3. Chata magdeburská (N. a r. a. sp.) v údolí Pofleršském zvětšena a otevřena v srpnu 1898.
4. Chata norimberská (N. a r. a. sp.) rozšířena. Hostinství.

17. Skupina Ortleská.

1. Na sedle Gavia zřízena nová chata sekce Brescia, vlaš. alp. kl.

II. Alpy západní.

1. Alpi maritime.

1. Chata Rifugio Genova zřízena ve výši 1970 m pod Punta Sud dell'Argentera.

2. Alpy francouzské.

1. Chata Xavier Blanc nad údolím Gaudemarským otevřena v srpnu 1898.
2. Na Buetu (3109 m) severně od Chamonixu byla postavena na místo sešlé chaty nová chýše sekci Montblancskou francouzského alpského klubu.
3. 1. června 1898. otevřen byl Chalet-Hôtel na Môle (1869 m) blíže Bonneville.
4. Hostinská chata Ailefroidská u Pelvoux a Briançonu byla otevřena 10. července 1898.

3. Wallis.

1. Chata na Col du Géant (Mont-Blanc, sekce Turin vlašského alpského klubu) rozšířena a upravena.
2. Nad údolím Zinalským zřízena nová chata Constantia sekce Diablerets švýc. alp. klubu.
3. Výbor švýc. alp. klubu slíbil určitě na poslední valné hromadě, že zanedbaná chata Mont-Cervinská bude do počátku sezony řádně značným nákladem upravena.
4. Neuchâtelská chýše (3423 m) na Cloches de Bertol v jižním Wallisu byla otevřena 6. července.

4. Bernské Alpy.

1. Na chatě Glecksteinské pod Wetterhornem byly provedeny r. 1898. velké opravy burgdorfským odborem švýc. alp. klubu.

2. U Aletschského ledovce, na místě Concordia řečeném, zřídil Švýc. alp. klub velkou chýši, která má 10 ložnic se 14 ložemi, jídelnu pro turisty a místnost pro vůdce.
3. Na místě staré dossenské chýše nad Rosenlauri v bernských Alpách (2600 m vysoko) začata stavba větší, nové chaty, jež bude letos hotova.

5. Gotthardská skupina.

1. V maderanském údolí blíže čtyřkantonského jezera staví se ve výši (2270 m) na alpe Hüfia chata, jež má býti otevřena v červenci.

6. Kanton St. Gallen.

1. Sardonská chýše Švýc. alp. klubu nad Taminským údolím blíže Ragazu, postavená ve výši 2240 m, byla otevřena 7. srpna m. r.

7. Bernina.

1. Berninská sekce Švýc. alp. klubu dokončila r. 1898. stavbu nové, pohodlné chýše Tschierské.

8. Rhätikon.

1. Vedle staré chaty Schamellovy (2350 m) blíže Landquartu byl zřízen švýc. alp. klubem restaurační pavillon.

B. Cesty.

1. Saviňské alpy.

1. Cesta od Suhodolníka k chatě Frischaufově (výstup z údolí Kokry na Grintovec) přeložena, zabezpečena a upravena.
2. Ze sedla Kokerského (od chaty Zoisovy) nalezena nová přímá cesta na Grintovec.
3. Cesta od Stüllerovy alpy (nad Jezerem) na Horní Ravní (pod Grintovcem), kde bude státi česká chata, byla loňského roku opravena odborem rak. kl. turistů v Železně Kapli.

2. Skupina Vel. Venedigru.

Odbor pražský N. a R. A. Sp. zřídil nový přechod přes Habachscharte od chaty habašské k chatě pražské a přeložil část cesty z Krimlu do Gerlosu.

3. Alpy Zillerthalské.

1. Zřízen nový přechod od chaty berlínské na Rosruckspitze se sestupem k chatě Saskokamenické.
2. Zřízeno nové spojení od dráhy brennerské údolím Venna na Pfitscherjoch s odbočkou na Kraxentrager (cesta Landshutská N. a R. A. sp.) a s další sítí cest na Schluseljoch, Amthorspitze, Brenner Wolf.

4. Jihobavorské hory.

1. Odbory Mnichovský a Weilheim-Murnauský N a R. A. Sp. zřídily novou cestu na Herzogenstand přes Kaseralm, Schwarzraingraben do Ohlstattu.
2. Odbor rosenhelský téhož sp. vystavěl novou cestu od své chaty na Brünstein.

5. Kaisergebirge.

Odbor kufšteinický N. a R. A. Sp. zřizuje novou stezku k Hornímu Scharlingerbodenu.

6. Alpy Algovské a Lechthalské.

1. Na Bernhardseck u Elbingské Alpy zřízena nová cesta.
2. Horské stezky v Alpách Algovských doplněny loni hlavně zásluhou sekci Algiu-Kempton, Immenstadt a j. N. a R. A. Sp. celou sítí nových přechodů,

z nichž zvláštní zmínky zasluhuje cesta heilbronská mezi Mädelegabel a Hohes Licht. Spojeny jsou nyní pohodlnými stezkami Nebelhorn — chata prince Luitpolda — Hochvogel — chata Kemptenská — Mädelegabel — Hohes Licht — Rappensee, pak chata Kemptenská a Bernhardseck.

7. Loferské hory.

Sekce Loferská Ö. T. C. dokončila zřízení „Tirolersteigu“ a obnovila cesty i označení v obvodu údolí unkelského.

8. Hory Solnohradské.

Známé Lammeröfen u Gollingu opatřeny loni v celé své délce novou stezkou.

Cesta z Hinterthalu na Hochkönig přes t. řeč. Teufelslöcher byla částečně jinak vedena; kromě toho byla provedena na ní nová bezpečnostní opatření.

Odbor Bischofshofenský rak. klubu turistů zlepšil cestu na Hochgründeck a do Höllgrabenu.

9. Karwendel.

Opravena cesta k chatě Solsteinské, pak t. zv. Höttinger Schützensteig na Malý Solstein a zřizuje se nová cesta od chaty přes Krönacher a údolí Wörgelské.

10. Hory Vorarlberské.

Otevřena cesta z Gaflei u Vaduzu (Lichtenstein) přes hřeben hory Dreischwester k Feldkirchu.

11. Skupina Oetzthalská.

Odbor pražský N. a R. A. Sp. zřizuje novou stezku od chaty Karlovarské na Matscher Bildstöckljoch a do Kurzrasu v údolí Schnalském.

12. Skupina Ortleská.

Sekce Düsseldorfská zřizuje od své chaty nad Suldenem novou cestu na přední Schöneck.

13. Skupina Goldbèrská.

Cesta na Sonnblick známou Riffelscharte byla soukromým nákladem Julia Rhuma z Berlína přeložena a úplně zabezpečena.

14. Štubaj.

Nová stezka spojující chatu brémskou na ledovci Simmingském s chatou na Habichtu byla počátkem měsíce října 1898. dokončena.

15. Dolomity.

Loni v létě otevřena nová cesta z Dimaro na silnici tonalské do Madonna di Campiglio.

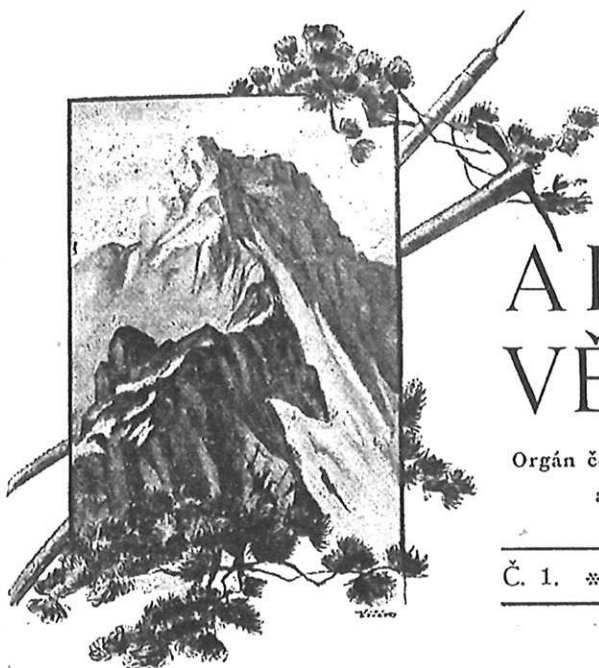
Bozenský odbor Ö. T. C. zřídil novou cestu na Rittnerhorn (Penzlsteig). Týž odbor upravil nově cestu z lázni Ratzes na Schlern.

16. Alpy rakouské a štýrské.

Cesta Mariensteig vedoucí na Schneeberg byla na mnohých místech přeložena a částečně rozšířena.

Všecky cesty, vedoucí z jižní strany na Reisalpu, byly úplně nově označeny sekci hohenberskou Ö. T. C.

Odbor mariazellský označil cesty na Zellerhut, Tonion a na Hohlenstein.

ALPSKÝ VĚSTNÍK

Orgán českého odboru slovinského
alpského družstva.

Č. 1. * ŘÍJEN. * R. II.

Česká chata.